

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Nadejda Toma, Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Diviziunii de Pușcași nr. 188 „Drapelul roșu” Nijne-Dneprovsc din 16 august 1944, în cauza penală privindu-l pe

Emelianov Grigorii XXXXX, născut în XXXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziunii de Pușcași nr. 188 „Drapelul roșu” Nijne-Dneprovsc din 16 august 1944, *Emelianov Grigorii* a fost condamnat în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul *Emelianov Grigorii* a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, benevol s-a înrolat în rândurile polițiștilor germani, evacuând cu forța cetățenii sovietici.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul *Emelianov Grigorii* a declarat că, în luna mai a anului 1942 a fost deținut în lagărul de prizonieri, fiind rănit la picior. Din primăvara anului 1943, a dat acceptul de a activa în calitate de polițist. În atribuțiile sale intra paza minelor din orașul Nicopol. Ulterior, odată cu retragerea trupelor germane, le-a urmat și supraveghea coloanele cu evacuați, iar dacă cineva încerca să fugă, îi reținea și îi preda în coloana comună. I-au dat permisiunea de a-și vizita familia, ceea ce și a făcut. După ce s-a întors din nou la slujbă, peste 2 zile a fugit la soția sa cu un coleg, însă în scurt timp a fost mobilizat în rândurile Armatei Roșii.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui *Emelianov Grigorii* și reabilitarea acestuia.

În susținerea celor menționate, procurorul indică că, probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către *Emelianov Grigorii* a infracțiunii prevăzute de art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că, condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile lui și probele administrate în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul singură să se apere și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 52, 53 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*trădare de patrie*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța judecătorească în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui *Emelianov Grigorii* la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

admite recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Diviziunii de Pușcași nr. 188 „Drapelul roșu” Nijne-Dneprovsc din 16 august 1944, privind condamnarea lui *Emelianov Grigorii XXXXX*, în baza art. 54-1 lit. a) din Codul penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *25 ianuarie 2021*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Nadejda Toma

Victor Boico